

Pitaahomî Utîpîho Kapîho Kimandî Pitaahomî Utîpîhandî Kapîhandapî Nesîpîhande

Porîho komî asisîha napwîtandîhaapî
 jatata Timotehopî utîpîho jîpatîpiya
 nusoaasipatamatiyatî amî Pitaahoaisangi
 utîpîho kîmo jîpatîpiyataise (1:14) Kînaungwîha
 66 A.D. hura kîmo utîpîmo jîpatîpiyahore.
 Isîhiya usa ipotîhura pîwîha asîwa asîretî
 pîwîha isîhiyai katîwunjîtauhi kandapî
 Porîho gwînyapenataatî kîmo utîpîmo
 jîpatîpiyataise nyahî pîwîha asîretî asîwa
 katîwînyasohîwaiwaunî kîyaamî pîwîhaunî
 nyahî wîndî atisaatî namaitîhaawo.

2 Pitaahomî Utîpîho napîmasataise

Pitaaho isîhiyai ipîhîrete gaahure undisîha
 (1:1-2)

Autaahaatîhomî isîhiya daiwî bimîtaatîwîhîra
 siyate undisîha (1:3-21)

Isîhiya isîhiya usaisî pîwîha asîwa asîretî
 katîwî katîwunjîtaatîwîhiya ipotîhura
 noaipaitauhi kandapî Pitaaho jîhî tîmanatî
 kaundisîha (2:1-22)

Awaisîho japîhî napîtandîhuraapî siyatî
 napîtaise undatî Pitaaho isîhiyai pîwîha
 kataunjisîha (3:1-16)

*Isihiya Utipimand Nusoasisawihiyai Pitaaho
Asisaha Gaahuraare Undataase*

¹ Ninì Saimonì Pitaahoninì amì ninì komì otipipati kawitandì Jisasi Kìraisihonanimahanatì natanoaasisihonine. Ninì kìmì koninì nyahì Kìraisihopì gìwunyaitihaahandì apipaahì gaahandì Autaahaatìho nanyamihì nehohipatamataiwìhandì Autaahaatìho nasamihì nehohiyìhiyaatapì kimo utipimo ninì jipatìpiyataayo. Iyataatì nyahì aposerìhiyaanìnunì amì sahunì taawaatì gìwunyaahoto, nyamì Autaahaatìhotatì, amì nyangi nyamì maipìhaiwaatìhapì japìhì nanyamaasìhore. Iyatì amì ko isìhiyaanì nahatiyaanangi gaahatì naasaipitì katì kanyisahore.

² Amì sahì Autaahaatìhopunì amì Jisaasiho Awaisìho nyangi nyainjatisìhopunì gwìnyaapì nasesìpainjìtìhanda kindarì sangì maarìho nasanyamì, amì gaahandì waatì kasisaihì sahì nga itatamanìnwì bimìtaatìwì ninì sapì gaapìsundataayo.

*Autaahaatìho Nyangi Gaahaiwa Kanyisatì
Nanyinyataise*

³ Jisaasiho Autaahaatìhomì watìpìhandisahore. Iyatì amì ko Jisasi Kìraisihonanimahanatì Autaahaatìhosì watìpìhandisahore. Siyatì ko apipaahì watìpìhosì komì watìpìhandì kìmìkanda gaahapa nahataapa nyahì Kìraisihomì isìhiyaanangi andìtìnyaiwatì nyatatamanìtandìhapa aimì nyangi nga nanyinyataise. Saiwa gaahaiwa nahatewa nanyamindìmandì nyahì kometirìhìretì

japepihirihaawi nanyinyataise. Ami nyahi sandi saitahaawi Kiraisiho Autaahaatihometirihiretapi nyangi neti nanyisati ginyunyaasih nyahi Autaahaatihopi biyaati gwinyaawaati mmonahaayo. Iyati ko nyangi gaatati nanyamaataise koai ishiya mepi autaahepumapi baiwi nga usonwi kop maarithitihanduni, ami ko apipaahi gaaho weriho atipho bimindihanduni nyahi naitihaawo.

⁴ Iyati ami Kiraisi Jisaasiho Autaahaatihomi watipihanda apipaahi gaahaiwa ami awaiwaiwa kaiwaapi nawiho numwiti homi ambipati owehandi nyangi nga neti nyatatamanitandihaiwa kanyisati nga nanyinyataise. Saiwa ko siyati kanyiwimaiwa nyangi kanyisati nanyamitandi jihura ko katirihiri kireti kanyisataise. Ko siyati saiwa kanyindimandi ami sangi neti anditisaihonihi sahi apipaahi maipihaiwa maapi yapimbatambihaiwa sangi neti nasopisasantandihaiwaatihapi noaipasi nehahaati yanhiimaitaatiwe. Yanhiimapati ami sahi Autaahaatihometirihireti nepi ko bimirihireti bimitaatiwe.

⁵ Ami sahi aimi Autaahaatihometirihireti nesihyaatisi ami sandi kandapimatonihisami Kirasihopi gwunyaahohitihandi nepi anditiwipi kimaiwa bipinjawi kaiwise. Sahi Kirasihopi gwunyaahohitihandi nepi anditiwipi gaahandi kaiwise. Aiwami sahi gaahandi kiyohitihandisawi. Sahi Autaahaatihopuni ami Kirasihopuni mmoniwipi nepi ami sahi Kiraisihomi ishiya maapi

yapipataapihî bimitaatîwîhîretî sirete tiwî baiwî mmonîwî gwînyaahohîtîhandî nepî bipinjawîse.

⁶ Aiwî amî saiwî sahî gwînyaahohîtîhandisawî samî ambîpatî maarîho jandotî maaritimbîpa nepî ipîhatisawî jatohîtîhandî nepî tîmaamaipî kaiwîse. Aiwî amî sahî samî ambîpatî maarîho maaritimbîpai nepî ipîhatisawî jatohîtîhandisawî sahî andîtitîwî bitotawaawî yaasatî naanjîhaiwa nehohîtîhandî nepî tîmaamaipî kaiwîse. Aiwî amî sahî samî ambîpatî maarîho yaasîhaiwa andîtitîwî bitotawa nehohîtîhandisawî tîmaamaipî Autaahaatîhomîhîretî nepî japepihîrîwîse.

⁷ Aiwî amî kandamî tiwatîhaatî sahî maarîho omanîtîtîhî samî naisîhiya Kîraisîhomîhiyaapî baiwî gwînyaapî gaahatî kawîwî usonîwî kiyai wapa nunyawîse, tîtîhî nehî sahî sawanaatamî namwinjî nasohîrîhîretîhiyai kawisohîpatamataiwo. Aiwî amî Autaahaatîho isîhiya nahatîyai maarîho numwîpatamataiwî amî sangisangî naasîkatî kaiwî isîhiya nahatîyai maarîho nunyawîse.

⁸ Aiwî amî kîmaiwa gaamaiwa nînî taatî sangî kasatohîwîmaiwa nepî anîtiwî isîpî daiwî bindawaawî amî kaiwa waatî pîhîtiwî sahî kaiwîse. Aiwî amî sahî Awaisîho Jîsasi Kîraisîho nyangi nyainjatisîhopî sangî biyatî akîtînîhî gîsunyaatatî nasesîpatamataataahî kîmaiwa gaamaiwa samî ambîpatî maarîhoaatîhunî, amî samî pîwîha dahopaatîhunî noaipatî watîpîtatî ahotonîhî, amî kaiwa sahî kîyaatînîhî kaimî nutaapo. Sahî saiwî kaimî niyohîtîhandaahî

ami sahi kopi otipipati nehi yatitipihati windi kamaiwi titihi akipipa noaipihati kaitaapo.

⁹ Iyataati ami utaaho wo saiwa gaamaiwa nini sangi kasatohiw+maiwa kamaayati owehohi wapa kaan+hi ahotimbipa nga windi monataise. Ami so utaaho wo komi ndiha niyotati asahata maawinjatinj+hi biyati minjas+homatiyataise. Iyati ami ko komi maip+haiwa jihura kaiwaiwa Autaahaatiho bausati nemwati neti titihi gaaho popiti+hoemwasiti+handapi Autaahaatiho nisi maip+haiwa aimi bausati nen+mas+hon+niso, tati gi+munyaati ko aimi nan+pimatamas+he.

¹⁰ Isi ami nisi nais+hiyaati nisataiw+ Jisaasihopi gi+wunyaahohiy+hiyaate, sangisi Autaahaatiho aimi gaatati nasamaati ami sahi titihi komi is+hiyaatimat+taati+w+ aimi nasam+hainj+hiyaate. Ko sangi aimi sasih+hiyaatisi koai n+wipinj+taati+w+ gaatati nasamaasiti+handuni ami titihi kom+hiyaatimat+taati+w+ nasam+hainj+ti+handuni nepi akiti+nih+hi akiti+handemapi akite ti+w+ sawanaatuni ami is+hiya usauni mmondaati+w+ sahi m+taahi waati and+tit+i+w+ k+retapi gaahaiwa kaiw+se. Sahi saiwi gw+nyaapi kaiwi is+watawaawaahi ami sahi windi japi+hi nuwi maip+handi kaiwi t+mahiyaw+ ami sahi Jisasi K+raisihopi gi+wunyaahohiti+handi windi namaamaitaapo.

¹¹ Ami sahi saiwi kim+reti saiwa gaamaiwa japepih+r+m+ nuwi ami ipot+hura Autaahaatiho sangi sasatati sahi nap+w+ nandaapise tati maasomwaan+ awaindi nasuwati neti waah+wa jainjapwaati jainjahon+hi ami sahi Awais+ho nyangi

jap+hi nanyamaati nyainjatis+ho komi is+hiyai winjaati jinjap+hi jinjap+hi kon+hi bimimb+pi+hi naiw+hi nandaitaapo.

12 Iyataati ami saiwaahi sahi aimi gw+nyaapi mmon+w+hiyaat+ti+handi kandi nin+hi bapaindi mw+ti+pisati neti sami am+ti+ha jainjapwaati gisunyaapi nuto, ami sahi kaiwaapi nasisoari gw+nyaitaatiwo. Pi+wi+ha akaaha Jisasi K+raisihop+taha nyahi sangi aimi katawaasason+hi sami am+ti+heti gisunyaatati ami sami oman+ti+hi neti wat+pi+tati ahondaise.

13 Isi ami nin+hi maapi yap+imbataapi+hi aso-hon+ni nisi amb+ipatisati bimohur+mura saiwa gaasiwa sahi gw+nyaapi kaitaatiw+hi bapaindi jin+hi+haatemati kasati+m+hi nutaano. Ami nin+hi sandi sangi kasati+m+hi nutandi nisi ot+pi+pate. Ami sandi nin+hi apaapi+maato, saiwa gaasiwaapi sangi bapiyati gisunyaaton+hi kaiwaapi jinjap+hi+hemapi gw+nyaitaatiw+hi jinjap+hi kasati+taano, satataato.

14 Nin+hi niwahonisapi gw+nyaati mmonataayo, w+ndi ot+hi+metan+hi nin+hi nisi amb+ipati namaito. Awais+ho Jisasi K+raisihon+hi nyangi nyainjaati bimis+ho nin+hi sandati w+ndi ot+hi+metan+hi k+ny+hi keti napw+taise ndati ti+ti+hi aimi kandaase.

15 Isi ami nin+hi and+ti+ndi waati sangi neti and+ti+saiti saiwa gaamaiwaapi jin+hi+haatema kasati+m+hi nutaano. Saisan+hi ami sahi saiwa w+ndi nan+pi+mat+wi namaamapi kiyaati+n+hi nasisoari kaimi nutaatiwo. Saindi kaiwa nin+hi kon+ni+hi kasati+m+hi nutaano ami nin+hi napoti owetisan+hi+huraisangi sahi nasisoari mmon+w+hi kaiw+hi ami gisunyaati+ando.

*Nyahĩ Kĩraisihomĩ Nausainjĩtĩhandĩ Jihura
Sisĩhoasĩnĩ Nyamĩ Ndĩhaara Mmoho*

¹⁶ Iyataatĩ amĩ nyangi nyainjaatĩ bimisĩho Jisasi Kĩraisihopĩ komĩ watĩpĩhandĩ awaindĩhandĩ nausaatindĩhandisatĩ napĩtaise sataatĩ aimĩ nyahĩ sangi kasato. Iyataatĩ nyahĩ komĩ watĩpĩhandĩ nausainjĩtĩhandapĩ sangi kasatohĩtĩndĩ nehĩ isĩhiyaamĩ pĩwĩha maatĩmaatapĩ taanauhĩha sawanaunyaapĩha kanĩhauhĩ nyahĩ newaatĩ kasatĩhaamaayo. Owetise. Nyahĩ komĩ otĩpĩpatĩ kawitĩhaawĩ nanyamĩhainjawĩhiyaanĩ aposerĩhiyaanĩnĩ Autaahaatĩhomĩ watĩpĩhandĩ nausainjĩtĩhandĩ Jisasi Kĩraisihomĩ ambĩpatetĩ koai netĩ bopĩhatĩ otiwa kaumbwaatĩ nĩwusaatatĩ noaipasĩhĩ Autaahaatĩhomĩ sisĩhoasĩnĩ nyahĩ yawanaanamĩ ndĩhaara mmonĩhohĩtĩhandapĩ siyahandĩ mmonĩhaayo taatĩ tĩtĩhĩ aimĩ kasatohĩhaare.

¹⁷ Iyataatĩ Autaahaatĩho yamĩhapataatĩhapĩ komĩ yundanyĩha wandĩha nunyatĩ Kĩraisihoi netĩ nĩwimaatĩ awaisĩhoemasĩhĩ amĩ komĩhetapĩ awaindĩhandĩ otiwa kambwaatĩ nausainjĩhĩ nyahĩ nyamĩ ndĩhaara usonĩhaayo. Siyaatĩ usohonĩhĩ Autaahaatĩho komĩ nausainjĩtĩhandĩ apĩpaahĩ gaahandaatĩhĩ bimisĩho Jisaasihopĩ sandaase: “Kĩmbĩhĩ kĩmo nisĩ mitĩmoai maarĩho nunyatĩ amĩ kopĩ nĩnĩ maaritĩtĩhore,” tatĩ pĩwaatihĩ amĩ nyahĩ pĩwĩha sa atisĩhaayo.

¹⁸ Aihĩ sura nyahĩ Jisaasihoisatĩ Autaahaatĩhomĩ sisĩhoasĩnĩ maasĩ bitohonĩhĩ Autaahaatĩho sapĩho komĩ Mwaaho Jisaasihoi

neti niwimaati ambipati awaipati numwih
 ami komihetapi sisaha awaindihandi otiwa
 kambwaati nausaatataise. Aih Autaahaatiho
 komi nausainjitihandi awaindihandaatihi
 yamihapataatihi bindataati nyahi atisonihi
 Jisaasihopi piwaha satati kandaase. “Kimo nisi
 maasihimo komiheti nisi maariho ahinotih
 ninikoai maariho apipaahi nunyatihore. Aindi
 ninikopi nga apipaahi maaritihore,” tati katihi
 nyahi atisihaayo.

¹⁹ Aih kimba wapa sahi gwinyaitaatiwhapa
 kasatitandiyo. Jih aimehura ipotihura
 wiwa noaipaitandihaiwaapi piropetihiya
 Autaahaatihopi katiwi jipatipaiwi ahiyohihaapi
 apipaahi akitinhi akaahaare, taati nyahi
 mmona gwinyaahaayo. Isi ami sangisangi
 kiyaami piwaha nepi anitiwi isiwatawaawaahi
 ami sandihi sahi gaahati kaisaihi ngaatitaise.
 Saiwa jihura piropetihiya Autaahaatihomi
 piwaha Jisaasihopitati katiwi jipatipiyohiwaiwa
 sisaha ramihandi asahatinditih taati
 nausaatimi naipatamatiyahaiwaare. Kaiwa
 siyati sisaha ramihandi asahatinditih taati
 nausaatipatamatiyati nausaatimi noti asisaha
 bowataati ami kambwaati bosetetapihaati
 nipaatihaati tihoaati, ami ipiho ipitati awaindi
 saasinjipatamatiyati Jisaasiho yamahapataatihi
 namasi maapi yapimbataapihi nasonihi
 komi nausainjitihandi sami omanjitihi
 maarihoaatihi noaipahonihuraatitando.

²⁰ Iyataati ami kimandi awaindihandi sahi
 baiwi mmonowi gwinyaapi nasesipatitandi
 ninisangi kasatitandiyo. Jihura ishiya

p̄ropet̄hiya Autaahaat̄hom̄i p̄wiha
 ausaap̄i kat̄iw̄i am̄i j̄ip̄at̄ip̄iyoh̄iwaiwaam̄i
 tanyaaha utaaho wo neh̄i ko sawahom̄i
 wat̄ip̄ihand̄i am̄it̄iha gw̄inyaas̄it̄ihanda nes̄ip̄at̄i
 kat̄itand̄ihaiwaamaahe. Owetise.

²¹ Am̄i sand̄i apaap̄imaato. P̄ropet̄ho
 Autaahaat̄hom̄i p̄wiha ausaas̄iho neh̄i ko
 sawahom̄i am̄it̄iheti am̄i maar̄ihoat̄ih̄i
 maarit̄at̄i gw̄inyaas̄it̄ihanda p̄wiha ausaati
 kandaamaase. Owetise. Am̄i neh̄i
 Autaahaat̄hom̄i It̄ip̄iho Gaaho is̄ihiyaam̄i
 gw̄inyaahoh̄it̄ihand̄i net̄i Autaahaat̄hom̄i
 gw̄inyaati maar̄itir̄ih̄iretemwati nunjat̄i
 kaundat̄i ḡiwunyaas̄ih̄i, am̄i ko It̄ip̄ihom̄i
 wat̄ip̄ihanda kiya p̄wiha at̄iw̄i nep̄i kat̄iw̄i
 am̄i j̄ip̄at̄ip̄iyawaayopo.

2

Pitaaho K̄raisihom̄i Is̄ihiyai Is̄ihiya Jaip̄ipa Kat̄iwun̄johiȳihiyaap̄i Jaawo Undataase

¹ J̄ih̄i aimehura Autaahaat̄hom̄i is̄ihiya
 Is̄iraher̄hiyaam̄i ot̄ihat̄ih̄i is̄ihiya usa nyah̄i
 p̄ropet̄hiyaan̄ine, t̄iw̄i is̄ihiyai jaipund̄iw̄ihiya
 noaipap̄i bindawaayopo. Kiyai Autaahaat̄ho
 p̄wiha nunyat̄i w̄ind̄i natamusoaasih̄ihand̄i
 kand̄i neh̄i kiya sawanaam̄i p̄wihaap̄i is̄ihiyai
 saund̄iw̄i, k̄ima Autaahaat̄hom̄i p̄wihe t̄iw̄i
 jaip̄it̄iw̄i ausaap̄i kaundopo. Is̄i am̄i wan̄i
 k̄imuraisangi s̄ikaiw̄i is̄ihiya neh̄i sawanaam̄i
 p̄wiha jaip̄ipa sangi net̄i nasop̄isas̄itand̄ihaap̄i
 k̄ima Autaahaat̄hom̄i p̄wihe sat̄iw̄i sam̄ihat̄ih̄i
 noaipap̄i bindawaawi kat̄iw̄is̄as̄itaapo. Aiw̄i
 kiyai sah̄i w̄ind̄i maawinjasaih̄i noaat̄iw̄i

samihatihi nandaapi piwaha jaipipa kihaiwa kihaiwa, sahi Kiraisihopi giwunyaahohitihandi nepi nasopisasaataawi isihiyai jaipipa katiwunjitaapo. Awaisiho nahataapa jatisiho kiyaapi komi ambipati nunyanati kiyai kiyaami maipihaiwaatihapi numwaasihoi ahosumwap kop nanipimatitaapo. Kiya siyawaawi sawana nepi keti kuraanhi nopisasiwi owematitaapo.

² Kiya saiwi keti kuraanhi nepi owematitaatiwhiyaatanihandi kandi samihatihi Kiraisihomi ishiya taahiyhiya jaipipa katiwunjohiyhiyaami kiyohiwaiwa nepi apipaahi maipihaiwa kaiwi kiyaami ambipati kihiyaisawi naminiwi daitaapo. Ami kiya saiwi kiyohitindaahi nehi maatimaatapi Kiraisihomi ishiyaami ipaahambhiya Kiraisihopuni ami kometirihiretapihaiwaapun piwaha maipaha katiji sisipititaapo.

³ Isiya siya ishiyai piwaha jaipipa katiwunjohiyhiyaapi sangi wa sandi kasaitaano. Siya isiya nawiho nehi sawanaapaahih nepi ahoaitaatiwi maariho wihdoti akwisamahiyaare. Kiya saiwhiyaasi sami nawiho aipi nasaitaatiwi piwaha jaipipa sangi jipisihaiwa kasatiwi katiwisasaataapo. Kiya siyawaahandi kandi ami kiyai piwaha neti yawutaati tipitapaati usonati nemaitandi Autaahaatho jihura kiyaapi piwaha katati wisasati ahaihiyaare. Ami sandi ko piwaha sa nehi ipipa etitaatitati kandaamaase. Titihi kaitandi akaaha kandaase. Iyati ko kiyai neti tipitapaati usonati ami nemaitandih Autaahaatho utarihandi jatiimi nasati

wanisangi ko konihî tîmetatî amî jatataise kiyai ko katimbîpa kawîsatî nemaitando.

4 Isî amî jîhî aimehura isîhiya usa saiwa saiwî Autaahaatîhoai pohîpîwiwî amî maatîmaatîwisauhîhiyai nehî maawinjatî nemasîtîhandapî ko siyahore, tîwî sahî gwînyaitaatîwî nînî sangî kasatîtaano. Jîhî aimehura komî otîpîpatîhiya yamîhapataatîhapîhiya usa koai maatîmaatîwiwî maipîhaiwa kiyauhî ko kiyai nehî maawinjatî netî etaihîrî apîpaahî tongîhîropî, sahî sisîhaapî nutaatîwîhiyaate, undatî netî yotihî amî apîpaahî asahatahîropî asahatîndîhandî wirîhîrî watîpîhîrî senîhandamatîyatî wîsasatî isîwatihî napwîtîwî bindawaayopo. Napwîtîwî bindawaawî asisîha Autaahaatîho kiyai netî sisîhaapîhemaitandîhuraapî jatawaayopo.

5 Iyataatî amî jîhî aimehura Nuwaaho bimisuraisangi Autaahaatîhoai isîhiya maatîmaatîwiwî maipîhaiwa pîhîtîwî kiyohiyîhiyai wîndî nehî maawinjase. Ko wîpatî wîpîpatî waapîhaatî usepatî durîhîrî awaîndîhandî netî nusoaasihî kiyai netî nanatî nawatisatî owemase. Aihî Nuwaaho nehî naasohî Autaahaatîho maarîtatî gwînyaasîrîhîretapî tîtîhaiwaapî pîwîha ausaatî isîhiyai kaundîsîhoaisaahîhî isîhiya nehî ikwî naasairîtihî wîhînîhîramî isundîpîhurî yahurîtahiyaisatî japîhî numwaasîhî kiyai durîhîrî wîndî netî namainjîhî amî kiya nga bimopo.

6 Amî isîhiya aunahîpîhaurî awai-waurî Sotomîhandaaahiyaapunî, amî

Gomoraahandaahiyaapuni kiya apipaahi maip+tow+ nemaitaano, tati Autaahaat+ho kiyai nemasit+handap+ sahi aim+ atiw+ gw+nyaap+hiyaate. Iyat+ ko saur+ aunah+ip+ awaiwauri sisiha yam+hapataat+hap+ net+ natausaasih+ t+hat+ owemat+ neh+ sotipat+ waat+pat+h+ndaise. Ko sand+ siyat+ kaim+mand+ is+hiya ipot+ ipot+ yap+h+ nahanda noaipahohiy+hiya ningi maat+maat+niw+ nep+n+masaih+hiyai sawito, tati nunj+itand+ kiyataise. Am+ ko siyahos+ wiwa nyangi sanyitaiso, t+w+ kiya kop+ yaiw+ w+nd+ maat+maat+mitaat+wo.

⁷ Am+ Rot+ho tit+h+ gaaho sap+h+ Sotom+handa bindataise. Bindataat+ is+hiya apipaahi maip+h+iwa kiyaa+ amb+pat+ k+hiyaisaw+ nam+n+n+w+ kiyoh+waiwa mmonataat+ kom+ maar+ho apipaahi m+maip+wimatati yaawat+ naanawisataise. Sawimainj+ho bimih+ Autaahaat+ho koai jap+h+ numwaas+h+ ko nga bindataise.

⁸ So utaaho tit+h+ gaaho maar+ho tit+h+itaho is+hiya Sotom+handaahiyaami ot+hat+h+ bindataise. Bindataat+ kiya maip+h+iwa p+h+t+w+ k+h+iwa k+h+iwa kiyauh+ winjataise. Iyat+ asis+ha nahatewet+ kiya p+w+ha maip+h+iwa katauh+ atisataise. Iyat+ kom+ maar+ho tit+h+ gandaise. Siyat+ kom+ maar+ho tit+h+ndaat+ am+ is+hiya w+n+h+ap+pa nemap+ maat+maatisauh+ winjataat+ am+ otap+h+aatun+ am+ apat+hun+ kom+ maar+ho m+maip+wimatati yayat+ apipaahi yaawataise.

⁹ Is+ am+ saiwa Awais+ho kaiw+maiwaap+ nyah+

gwinyaitihaahandi newaati mmondahaawe. Isihiya Autaahaatihoi niwipinjawi ko maaritati gwinyaasirihireti daayohiyhiyai nunjenhaiwa nusoaipahonaahi kaiwaatihapi kiyai japihi numwaitaise, ami komi ishiyai japihi numwaitandihira aimi mmonahoso. Iyati ami Awaisiho ishiya maiphiya kiyohiwaiwa aimi mmonahore. Iyati kiyaami maipihaiwaapi wihoaanhandi numwitandihira daihira aimi mmonati gwinyaahosi kiyai neti isiwatimi noti komi asisiha ishiyai neti tipitapaati usondandaha noaipahonihura kiyai neti piwahaapihemati tipitapaati usondaise.

¹⁰ Iyati ko kiyaami usai wihoaanhandi apipaahi awaindihandi kiyaami maipihaiwaapi numwaitaise. Siyaari ishiya apipaahi ainjotati tithimetahaiwa kaitaatiwi kiyaami maariho ambipati windoshi ishiya kihiyaisaw ambipati naminiwi kiyohiyhiyaatitaise. Iyati ami kiya Awaisihomi piwaha nehahaamataiwi nemahohiyhiyaatitaise.

Ami kiya noaipapi daahi apipaahi watipitiwimap ami windi yamaiwi neh nanihaiwi autaahinjaawi yamihapataatihapi ishiya kiyai autaahi wamwaanhi apipaahi gaahiya jhiyaapi piwaha maipaha katwi sisipitiwihyaare.

¹¹ Iyataati ami mhaati yamihapataatihapi Autaahaatihomi otipatihyaah windi saiwi ishiya yamihapataatihapi apipaahi gaahiya sanahiyhiyai Awaisihomi ndiheti piwaha maipaha kaundiwi sisipimundopo. Ami kiyaahi yapipatambi ishiyai nusatipihapi watipihandi

kaitaat+iwi maariti+wimawaayopo.

14 Kiya nahatewet+i asihiya api+paahi maip+hiyaisawi amb+pati ti+maamaip+ namini+ndaati+wihandapaahi+hi gw+nyamapi+ kiyaami ndiha mi+hopi mi+hini gaamapi+ no-toaahaari+w+ jap+hiyaare. Kiya sapa maip+hapa kaitaat+iwi maaritoh+i+handi w+ndi api+paahi nga ti+maawisaitahiyaare. Aiw+ Kiya isihiya usa kiyaami Jisaasihopi+ giwunyaahoh+i+handi w+ndi wat+pi+metahiyai at+pati nunyaw+ maip+handi kaitaat+iwi+hati aisi nowaayopo. Kiya isihiya usaami+hapaapi+ kiyaami+hapaati+tandi naitaat+iwi maariho w+ndoaitandi+handi aim+ mmoni+w+ nep+hiyaare. Am+ kiya saiwa maip+maiwa saiwi+ kiyoh+i+w+maiwaap+ wihoaan+i+handi naw+i+homatiyati+ kiyai yaaw+i+handi Autaahaati+ho numw+taise.

15 Aiw+ kiya gaahaiwa w+ndi kamaiw+ ami+ namamapi+ kiyaami maari+hoati+hi api+paahi maip+tamataise. Aiw+ kiya Berami+homi+hati newaayopo, ko maip+handi kiyon+i+hi isihiya koai naw+iho numw+taati+w+ ko naw+i+hopi api+paahi maaritati+ naw+ihoai maariho numwipatamataiwo.

16 Dongiho isihiyaamatiyati+ pi+w+ha w+ndi pi+w+amaatahore. Siyahondaahandi+ kandi ami+ Berami+homi+ dongiho utaahomatiyati+ pi+w+aat+i Berami+hoai it+i+hundati+ ni+wisapuse Berami+ho naw+iho naitandi+ maaritataati+ maip+handi kaitandaindi+handi ami+ Autaahaati+ho dongihomi+ maahomwaan+i+ pi+w+ha kata wi+wisi+ho. Aih+ so Berami+ho Autaahaati+homi+ pi+w+ha atisa net+i Autaahaati+hopi awusaasi+ho naw+i+hopi

maaritamataati naharisahomatiyati maip+handi kaitotahandi nam+haase.

17 Iyataati is+hiya jaip+pa kat+wunjohiy+hiya siya waapoho m+hat+h+ yap+pataat+hapi noas+ho napatamas+patamataiw+hiyaare. Aiw+ ami kiya tiwipati as+hat+ mwip+hat+ mb+pa it+nambit+h+i+ awaimb+pa tiw+haati nemas+patamataiw+hiyaare. Ami kiyaapi Autaahaat+ho wap+h+ ap+paah+ asahatati ndi+ha mon+hapi+h+ etaih+ropi neti tit+hemwati tumas+hiyaare.

18 Isiya siya piw+ha neh+ taanauh+ha akip+pa oweha ami naharimataha katoh+haapi kiyaami amb+pati naimaat+w+ genan+w+ ti+haapaiw+hiyaare. Aiw+ kiya maip+haiwa us+hiya as+hiya kihiyaisaw+ amb+pati nam+n+w+ kaitaat+w+ kiyaami amb+pati gwaitati w+ndoti maaritimb+pa araihopi w+r+h+rap+ naap+homataiw+ is+hiya wan+ kiyaan+h+ maip+haiwa namasi nasohiy+hiyai nunjaaman+w+ japi+h+ wirapi aisi nowaayopo. Iyauhi is+hiya jaip+pa kat+wunjohiy+hiyai niwipinjai nuw+ nan+haiw+ amb+pati maaritiwaiwai kihiyaisaw+ kiyawaayopo.

19 Aiw+ is+hiya jaip+pa kat+wunjohiy+hiya is+hiyai saund+w+, "sah+ nyangi nap+w+ nanyipinjawaawaahi ami sah+ neh+ nan+haiw+ bindawaaw+ sami maar+ho amb+pati gwaitati jandos+p+pa sah+ maaritoh+r+h+ret+ nan+haiw+ kaitaapo," und+w+ kaundawaatopo. Ami kiya sawanaahi kiyai neti nusop+sasitand+haiwa maip+haiwa kiyoh+waiwaami neh+ ot+p+pat+hiyaimat+w+ bindawaahiyaare. Ami

sandi nini apaapi maato. Nyahi yawanaani
aimi mmonaahiyaane. Utaaho wo wapai
nunyanamataataahi sapa kapaami ko nehi
otipipatihoematataise.

²⁰ Isiya siya akitinini maapi yapipatambihapa
maarihoai neti kipoti ainjotati maipimasipipai
kiya nyami Awaisiho ami nyangi japihi
nanyamaasihho Jisasi Kiraisihopi gwinyaapi
g'wunyaahohitihanda namawaayopo. Saiwi
namapawhiya kiya ami japihi kaiwaatihhi nuwi
nunyainjaihi, ami kaiwa kiyai neti anitisi
mmati isiwataataahi kiya jihhi nyami Awaisiho
ami nyangi japihi nanyamaasihopi sangi
mmoniw' gwinyaapihura, maipitohitihandi
nusatipihapi apipaahi daahi nuwi
maipitiw'maitaapo.

²¹ Siya isiya wuwanihura Kiraisihopi piwaha
windi atihomiwi ami piwaha ka daihira
titihhi gaahiramatiyahaas' nepi miwatawaawi
kiya goti masihonji maipititauhe. Saitihati
kati ami aimi Autaahaatihho komi piwaha
winihapipa isihiyai nunyati natausaasihhi
wuwanihura napiw' piwaha akaaha ausapi
katiwunjawaayopo. Katiwunjauhi kiya atiw'
gwinyaapi daihira gaahira daiwi bindawaayopo.
Bimambiw'hiya kiya Autaahaatihhomi piwaha
akaaha nepi gwinyaapi isiwatotihha namapi
nanipimatiw' japihi maipihandaatihhi nuwi
apipaahi daahi maipitimawaayopo. Isi ami
kiya saiwi kiyohitindapi ipotihura Autaahaatihho
kiyai yaawihandi awaindihandi numwitaise.

²² Sandi kiya saiwi kiyohitimandi piwaha
akaaha wa satati ahotirihireti kiyawaayopo. Iy-

ataati ka piwa satise:

“Suhiri dasiha daahiwatosati japihi nepemaitati neti nainje tati ahotise. Iyati ami maasapiho sanaati saisatoya baawusauhoho ko japihi noti komi wepati ekaaripataatihhi ekaaripitati wepati jaatataise,”

Ga Bimisihho 26:11

tati ahotirihiri kireti kiyawaayopo.

3

Apipaahi Akitinihhi Awaisihho Japihi Napitaise

¹ Nisi naisihiyaati nisataiwi Kiraisihopi gwunyaahohiyihiyaate, kimo utipimo kasinimo sapi nini jipati piyataayo. Iyataati utipihho jihoaatihuni ami kimoatihapuni kimaiwaapi sahi gwinyaitaatiwi nini sangi neti gisunyaati jihatati kasatataato, ami kaapi sahi gwinyaahohitihandi titihititando.

² Ipoti wiwa noaipaitandihaiwaapi sahi jihatati gwinyaitaatiwi nini gwinyaataayo. Saiwa ipoti noaipaitandaiwaiwaapi Autaahaatihomi piropetihiya piwaha katiwi jipati piyohiwaiwaaro. Iyataati ami nyami Awaisihho nyangi nyami maipihaiwaatihapi japihi nanyamaasihomi winihapi paapimaawi sahi mmoniwu gwinyaitaatiwi nini sangi kasatataato. Sapa Awaisihomi piwaha winihapi pa Awaisihho komi piwaha otipipati nunyati isihiyai sapi natausaasih nesi sangisaapihi napiwu kasatauhi sahi atiwi nehohipipaapito. Sapa kapaapi sahi windi nanipimimatitaatiwi nini sangi kasatataato.

3 Ami asisaha ipotihaiweti noaipaitandihaiwaapi wani nin'i sangi kasaitaano. Asisaha ipotihaiweti isihya sisipititaatiwihya noaipaitaapo. Noaipap' kiya kiyaami maar'ho windoti maaritimbipaahih'i japepiliritaapo. Aiw' kiya satiw' sisipititaapo.

4 "Jihura Jisaasiho satise. Nin'i kimaapi yapimbatambi jap'h' nap'ito, tati katis'hosti ami ko maahap'he wo namaapiso. Ko windi namaapitaise. Nyami asoya aimi napomahopo. Napomihauhi ami kahapaamapipa wuwanihura Autaahaat'ho kiyati ahaisuraapi neh'i kapaan'hi naasaimumwaan'i j'hamatiyati ahotim' nasati wani kimurandaise," tiw' sisipititaapo.

5-6 Iyataati ami kiya usinjaawi poundih'i kimandi mmoniw' nanipimat'wihyaasi saiwa katawaatopo. Jih'i aimehura Autaahaat'ho piw'ha katih'i neh'i komi piw'haara yam'hapatuni ami yapipatuni noipati ahondaise. Iyati ami Autaahaat'ho waapoho neti koraahi yapipati kaihi waapohomi otihap'hi yapipati noipati ahondaise. Iyati ami dur'hir'i waapoho koraahi Autaahaat'ho katih'i dur'hir'i nimaanati yapipati nahatepi neti nanati namaasataise. Iyati dur'hir'i waapihaata yapipati nahandi neti namaasati ami Autaahaat'ho isihiyaisuni ami kahapaamapipa nahataapaisuni tiwati nemataise.

7 Iyataati ami Autaahaat'ho komi piw'ha k'ika naasaaraahi yam'hapatuni yapipatuni wani ahotimati windi neti namop'isati nga isiwatati jatataise, t'hoahon'hi sis'haara neti t'hat' nasasiwati owemaitando. Iyataati ko

yam+hapatisuni+ ami+ yap+hapatisuni+ sandi+ asisi+ha isihiya koai at+homaawisohiy+hiyai tip+tapaati+ usonati+ nemataahura kawitaise.

⁸ Ami+ nisi+ nais+hiyaati+ Kiraisihopi+ nisataiw+ gwunyaahohiy+hiyaati+ n+n+ sangi+ api+paahi+ awaindahand+ maar+ho nasanyohiy+hiyaate, n+n+ k+mandi+ w+ndi+ sangi+ kasat+tandiyohit+mandapi+ sahi+ w+ndi+ nanip+mimat+iw+ise. Awais+ho asisi+haapi+ gw+nyaati+ ami+ mmosir+hi+reti+ siyate. Ko Awais+ho asisi+ha neh+ naasaapi+ k+naungw+ha 1,000 kiyataise tati+ ami+ k+naungw+ha 1,000 kiyahaapi+ asisi+ha neh+ naasaah+he, tati+ gw+nyaati+ mmonahore.

⁹ Iyataati+ Awais+ho wapa+ kaitandi+ watip+itati+ pi+w+ha katimbipa+ kaitandi+ ko+ bipi+ ahiyati+ neti+ mehiyataamaise, ami+ isihiya+ usa+ sikaiw+ gw+nyaahohir+hi+reto. Owetise. Ami+ ko+ utaaho+ wo+ neti+ nihir+nati+ owetitand+handapi+ poundataise. Aih+ ko+ isihiya+ nahatiya+ kiyaami+ maip+haiwa+ kiyoh+waiwaat+hapi+ jap+hi+ nepemait+w+ koenda+ nap+taati+w+ maaritataise. Siyat+ ko+ maaritati+ gw+nyaataati+ namati+ isihiya+ jap+hi+ nepemait+taati+w+ koenda+ napisaihi+ numwaitandi+ bipi+ jatimi+ notaise.

Kimati+ Yap+imbatuni+ Ami+ Yam+hapatuni+ Owet+taise

¹⁰ Ami+ Awais+ho+ neh+ akoh+ ikohiya+ ikondaati+w+ nasoh+patamatiyati+ nap+taise. Nason+hi+ sura+ asisi+ha+ seti+ yam+hapat+ awaindahand+ ganati+ tautati+ uutati+ nutati+ kat+n+hi+ owet+taise. Iyon+hi+ kahapaamapi+ ip+ho+ waat+ho+ ami+ kaumbwaati+ yam+hapataati+hi+ ahotimbipa+ sis+haara+ t+hati+ owet+taise. Iyati+

ami yapipatuni ami yapipataapihi ahotimbipa nahataapa sisihaara tihati nasasiwati nasihandiwati kapaanihi noti owetitaise.

11 Autaahaatiho saiwaisi siyati sireti nemaitaise. Isi ami sahi nnapitaiwi daiwi bitoaitaatiwe? Sahi Autaahaatihoai nunyanwi ami ko maaritati gwinyaasirihireti japepilirwi ami titihi gaahiyaati daiwise.

12 Aiwisi sireti sahi daiwi bitotawa asisaha Autaahaatiho nasati isihiyai neti tipitapaati usondandihuraapi jatawaawi, ami ka keti noaipaitandi sahi nepi detemapise. Ami asisa seti sura sisaha yamihapati tihati owemati ami yamihapataatihi ahotimbipa ipiho waatiho ami kaumbwaatisangi sisaha tihati nasasiwati nutirimati nasihandiwitaise.

13 Autaahaatiho saiwaisi siyati nemahonihi owendaahandi kandi nyahi Kiraisihomi isihyaani Autaahaatiho yamihapatuni ami yapipatuni asipati ahaitandi ko watipitati piwiha katisaha kireti kiyonihi noaipaitaise, taati aimi mmona gwinyaawaati isiwatihaayo. Iyaati Autaahaatiho yamihapati, ami yapipati asipati kiyati ahiyonihi ami isihiya Kiraisihopi gwunyaahohiyihiya kataatihi nandaapi, Autaahaatiho maaritati gwinyaasirihireti japepilirwi isihiya nahatiya nahataapihi nehi titihi gaahaiwaahih kaiwi bimitaatiwhati noaipaitandihandapi jatihaayo.

14 Isi nisi naisihiyaati nisataiwi Kiraisihopi gwunyaahohiyihiyaati nin sangi apipaahi awaindahandi maariho nasanyohiyihiyaate, sahi Autaahaatiho isihiya yapipataapihiyai

neti tipitapaati usondandihuraapi jatawaawi, sahi maipihandi kamaiwi titihi gaahiyaati ami isihiya nahatiaisawi bipi napaisaati yatih ipatisanwi bimaawise. Ami ko sangi jasonataati kipati atih owetati ami isihiya wapaapi sangi ikwisitaatiwihapa owehiyaatitanihi sapi ko maarititando.

15-16 Awaisiho nyahi nepemaititahaawi jatataise, ami nyahi nepemaitisaihi nyangi ko japihi nanyamaitando. Iyati isihiya maipihiyaisati ahoyati nyangi neti windi tipitapaati maanyondando. Iyataati ami nyami naisoho nyamatiyati Kiraisihopi gwunyaasih nyahi koai maariho apipaahi awaindihandi nunyohiho Porihoi Autaahaatih gwnyitandihandi numwih, sapi piwaha utipihooatih jipati piyati ami komi utipih nahatewaatih kimaiwa kaiwaapi piwaha naasika katati jipati piyataise. Iyataati ami akite, Porih piwaha katati jipati paiwaiwaami otihatihapi piwaha wiwaami tanyaaha apipaahi naanjhaiwaare, nyahi kaiwaami tanyaaha windi biyaati gimunyaito. Iyataati ami isihiya Autaahaatihomi piwaha komi piwahaami utipihooatih aimi jhi jipati pindiwaiwaami tanyaahaapi nesipapi katitaatiwihandapi windi mmonwi nepi namausesipainjhi kihiri kihiri asireti nepemaihiriw nepi katohipatamataiwi, Porihomi piwaha katati jipati paiwaiwa wiwaami tanyaahaapi naanjati isihiyai namusesipainjiwaiwa nepi kihireti nepemaihiriw katawaatopo, ami kiya windi bapaiwi nga Kiraisihomihaiwaapi akiti biyati

gĩmaawunyaatati ami wĩndi namusesipatati kiyaamiheti notĩ wĩndi watipĩmetahiyaaso. Isi kiya saiwi saiwa kiyohiwiimaiwaapi Awaisiho ipotihura kiyai neti tipitapaati usonati yaawati naanjihaiwa nunyati nemaitandihyaare.

Pitaaho Autaahaathiho Kiraisihomi Isihiyai Iwitatamasitihandapi Kinyi Gaahone Gaare Undati Koi Mepi Autaahemwataise

17 Ami sahihi nisi naisihyaati nisataiwi Kiraisihopi giwunyaahohiyihyaati ami sangi nini nisi apipaahi awaindihandi maariho nasanyohiyihyaate, isihya Autaahaathomipiwiha nepi kihiri kihireti nepemaihiriwi katohiyihiyai Autaahaathiho nemasitihandapi aimi mmonwi gisunyaatahiyaate. Isi ami sahi sawanaati baiwi jatiniwihyaati bitosawise. Jatiniwi bitotawaawi ami sahi isihya kihiri asireti kaiwi Autaahaathomiwinihapipa nemahohiyihyaami asira wireti kiyohiwaiwaatihiki kiya sangi wĩndi asisi namaisahi, ami sahi sami andititwi watipitiwi Kiraisihopi giwunyaapi bitohohitihandi namapi ami timahiyawi wĩndi nepi namosasindaatiwo.

18 Isi ami sahi saiwi wĩndi nepi namosasindaatiwi, Jisasi Kiraisiho nyami Awaisiho nyangi nyainjatati ami nyangi nyami maipihaiwaatihapi japihi nanyamaasihoniyaahandĩ wĩndi kamaayaati nehĩhandi ko gaahandĩ kanyisati nanyinyahore. Aihĩ ami sahi kopĩ nga mmonwi gisunyaatahiyaate. Isi Sahi sandi kopĩ mmonwi gisunyainjitiĩndi nepi awaindemapi, ami nehĩhandi gaahandĩ

sangi kasindindapi mwitipisawi mmon+wi
nepi watipitiwi kopu gwinyaapise. Sandi
sahi Kiraisihopi mmon+wi gisunyaatindindi
awaindemapi kiyaatinihi kaimi nuwise
manyinya nandapa nasisoari nan+wi
gwinyanimi niyohipatamataiwo. Iyataati
ami ko Awaisiho ambipati awaipatisahosi
nyahi wanuni ami jinjap+hi jinjap+hi koai
mepi autahewaumwaitihaawo. Akite. Nini
Pitaahonini utip+ho kimo jipatipiyataayo.

Autahaatihomi Piwaha Gaaha Wanaha
The New Testament in the Angaataha language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angaataha long Niugini
copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Angaataha

Translation by: PNG Bible Translation Association

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 31 Aug 2023

b83b4d2c-30be-5f11-8fb0-fa04e4808bad